

ANY VIII

BARCELONA 15 AGOST 1895.

NÚM. 363

LA TOMAZA

SETMANARI CATALÀ

10 centims lo número

Es melosa, sandanguera
tè 'l peu xich, fina la má,
toca... ¡de quina manera!
ja n' ha fet trenta, és soltera
y tè ganas d' estimá,

DE DIJOUS A DIJOUS

Ab motiu del incendi d' aquella ex-fàbrica del carrer de Peracamps, alguns diaris han posat als bombers de volta y mitja. ¡Pobra gent! Un cos com lo de bombers de Barcelona que havia merescut sempre tota mena d' elogis fins ara, ha caygut del escambell perquè va fer tart l' altre dia, per culpa de no se qui. La vritat es que no varen seguir la *marxa de Peracamps* aquell dia, pero de que 'l servey es deficient á que 'ls que 'l prestan fan l' *orni*, hi ha una diferencia que no té mida. Los individuos que forman 'l benemerit cos de bombers d' aquí, han donat probas moltes y moltes vegadas de que saben sacrificar-se ab gust pe 'ls interessos dels ciutadans, y alguns d' ells han demostrat en ocasions perillósissimas que saben ser héroes: la llástima es que sigan héroes de la *foguerada*, lo qual fá que la seva heroicitat se converteixi en *fum* qu' es lo que 'ls deu cremar mes. Sino que 'l dia del incendi famós devian pensar ells:—¿Foch á n' aquells barris? Que 's *fumin!* Total 's poden cremar uns quants magatzems de *barrets* tronats...—Eyl Jo ho suposo que varen pensar aixó 'ls bombers, tenint en compte la seva catxassa. No es qu' ells m' hagin dit tal cosa. ¡Y després! ¡Vaya á quina hora de calarse foch! A mitja tarde... Ves, qui está á punt á las 4, tots 'ls incendis han de ser á la nit! Un foch al *pich* del dia, y al istiu, es tonto y de mala fé... ¿Oy, senyor Falqués? *Nada*; es qüestió de *desquitarse*...

* *

L' assumpto Verdaguer vá inflantse; ja reventará la bomba un dia ó altre: lo trist sería que 'ls efectes de la explosió no arreplegessin á ningú mes que á *Mossen Cinto* mateix, qu' es lo mes probable. Las sevas *revelacions* en projecte son tant temudas per alguns, que fins han fet servir d' arma de defensa, antes d' esser atacats, á *La Unión Católica* sense cap mena d' escrúpul. Ja podeu contar com va per dintre la professó... Volen fer passar per boig á un sabi; al autor de *L' atlántida*, que basta llegir sos escrits d' ara y sobre tot lo *remitit* darrerament publicat, pera convencers' qualsevol de que l' ex-limosner de ca 'n López tè 'l cap tant clar ara com quan escrigué sa valenta oda *A Barcelona*. Lo que podria succehir es que *Mossen Cinto* fes tornar boigs á mes de un parell, ab las sevas acusacions: m' han dit que no ho digués... Ja 'ls ho dirán de *missas* (ara que ell no 'n pot celebrar). Veyám si resultarà, al últim, que *boigs fan bitllas*, si es que l' fan tornar boig 'ls seus perseguidors. Perqué jo dich lo següent:—Aquest empenyo en volguer fer perdre 'l seny á un home de la *talla intelectual* del Reverent Verdaguer, ha d' obehir per forsa ó á una *Atlántida* de pó ó á un *Canigó* de venjansa.—Y ningú 'm treurá d' aquí. O sino... «ab palla y temps maduran las nespras». Veurém.

* *

La gran *pell* fi de sigle, la dona dels brillants... y de la *barra*, la dama de las camelias d' avuy, la *sin par* Otero, se 'n torna á Espanya, d' aburrida. ('L seu aburriment y 'ls meus diners cabrían dins d' una paperina, entre paréntesis). Diuhen que tracta als parisiens

d' *ordinaris* perque s' han ficat massa ab ella, com si tinguessin enveja de las fortunas que s' ha xuclat explotantlos. ¡Fort!... Digan lo que vulguin d' ella 'ls francesos, lo cert es que nostra *célebre* compatriota ha eclipsat á totas las *mondaines* del altre cantó dels Pirineus (lo qual no deixa de ser una *honra* (sense *h*) per nosaltres) y ha sapigut entendrers'. 'S veu que per allá dalt ha trobat molt bonas *colocacions* de poca sevna y ben pagada... Y que vagin sonant 'ls músichs... Si torna aquí á Barcelona, l' empresari que la arreplegui haurá tret la rifa... Perqué artistas de la talla de la bella Otero que domina tots 'ls géneros desde l' escandallós al horisontal, ab tanta *fortuna*, tenen molts admiradors... ¡Qui li havia de dir á n' aquesta xicota, quan s' arrossegava pe 'l *Palais* de Tras-correu, que faria tanta *carrera!*

* *

D' alló del *amor patri* se n' ha abusat tant, que ja ningú s' hi encaparra. Quan la Pàtria perilla per la fatalitat, crech que sempre surtirán defensors d' ella sense necessitat de demanarlos; pero quan la pàtria passa vicissituts per conveniencia d' uns ó per deixadés d' altres á qui 's confia sa guarda, costa molt alsar l' esperit públich, per propaganda que 's fassi. Ara mateix estém tocant las conseqüencias, desastrosas per tots conceptes, de la guerra de Cuba, y, no obstant, l' amor patri está *ensopit*. Van demanantse *reservas* y la major part dels reservistas reservan lo patriotisme pera millor ocasió, y fan lo sórt al sentir

La pàtria 'ns crida... ¿Qué fem?
Corrém,
aném á ajudarla...

Es com si sentíessin ploure, com si 'ls diguessin *Llúcia*... Y quan en una nació l' amor patri 's cotisa tant baix, ¡figuréuse com anirán 'ls *valors!* Per causas com la de Cuba, s' han acabat 'ls *almogavers*...

* *

(Última hora).

Ab la qüestió *Fénix-Gressols*, hi ha tela *cortada* per molts días, segons va dirme un que ha baixat d' *Agramunt*... ¡Malas-a-guanvadas varas de *freixa* qu' están en vaga, senyor *Xanxas!*...

PEPET DEL CARRIL.

La meva ex-xicota

(SONET)

LEMA: *Qui la vol.*

Es nina d' ulls mes negres que las moras
capassa de fletxar ab sas miradas,
al jovent qu' ha dit quatre mil vegadas
que per cap dona pert un parell d' horas.

Sas formas son realment encantadoras
com ni un mortal, jamay haurá somniadas,
las trenas las tè llargas y dauradas
com espigas pel Juny ja segadoras.

A tot aixó, junteuhi una boqueta
que sembla que demani un dols petó,
y tindreu sens cap dupte á la nineta
mes bonica qu' ha fet la Creació.

M' oblidava de dir una coseta:
Per lladre ha estat cinch anys á la presó.

FRANCESCH COMAS.

PLANYS D' UN PINTOR

LEMA: Amor al art.

(Poesia llegida per son autor en lo lunch ofert per la societat NIU GUERRER als artistes que tenen obras en l'Exposició humorística de Bellas Arts de dita societat, la nit del 3 últim.)

Jo soch un artista
de lo bo y milló';
puig ni un sol me guanya
per gust y afició.

L' Art ha sigut sempre
un bon amich meu;
amich que jo estimo
com si fos un Leu.

La sort malehida
de mi s' ha allunyat;
puig ab ma familia
visch dalt d' un terrat.

Y encare que ocupo
un lloch jay! tan alt,
de mi, per mes pena,
ningú 'n fa cabal.

Mes quan al terrat jo pujo
diligent,
crech que al cel del Art m' enlayro
dolsament.

Jo l' Art de Murillo
cultivo ab acert;
puig pinto bons catres
de viu color vert.

Parets emblanquino,
quan no se que fé'
y pinto retaulas,
s' hi m' ho pagan bè.

També pinto àngels,
capellas, xiulets,
sants de terra cuyta,
bens, galls y porquets.

Y pensant trobar-me
de la Gloria al cim,
à tot' hora canto
los goig de sant Prim.
Mes encar' que pintant passo
mil tropells,
los colors may no abandono
ni 'ls pinzells.

Per mes que las donas
m' han engrescat tant,
que m' hi vist per ellas...
la vida al encant,
jo de dona núa
may cap n' hi pintat,
perque, fent tal cosa,

faría un pecat.

Pecat que 's castiga
ab lo foch etern
y ab los mes terribles
torments del infern.

Y encare que ab manya
me vulguin tentar
los astuts dimonis
per ferme pecar,
pintar donas despulladas
jo no puch,
perque soch de l' Academia
de Sant Lluch.

Vol ma fantasia
un nou y ample camp;
aquí busco fama
y sols trobo fam.

També aquí alguns diuen
que jo soch molt car
perque, per desgracia,
no hi ha amor al Art.

¡Ah! jo prou voldria
anármen ben lluny,
per fer la fortuna
que va fé 'n Fortuny.

Jo á Roma 'm veuria
cobert de llorer;
pero pe 'l viatge...
no tinch cap diner!

Y á tenir la bossa buyda
jo m' avinch...
perque crech que sent artista
tot ho tinch!

Com que pintant guanyo
poquets dineróns,
la meva senyora
me busca rahóns.

Quan ella s' enfada
no 'm fa gayre goig,
perque 'm diu paraulas
que 'm fan tornar roig.

Diu que la faig viure
dalt d' un colomar;
me diu pinta-monas,
pintor de secar,
talós, sabatassas,
ruch, trompa, mussol,
tanoca, tanasi...
¡y artista bunyoll!

Y sentintla no l' escanyo
com á un gat,
perque tinch un cor d' artista
massa honrat!

A mes d' una dona
de tan poch cervell,
tinch sis bordegassos
que 'm llevan la pell.

L' un trosseja vidres
y 's fa sanch als dits;
l' altre trenca pisa
y 'ls demés fan crits.

Jo prou reparteixo
cops de sabatot;
pero allavors arman
molt més esvalot.

Los pobres que viuen
á sota 'l terrat,
furiosos, com feras,
mil queixas m' han dat.

Pero mentres ells s' exclaman
ab calor,
jo 'm distrech remenant ollas
de color.

Lo duenyo del quarto
que jo tinch llogat,
quan me veu se posa
rabiós y enfadat,

perque no li pago
fa un any lo lloguer
y diu que jo fumo;
¡ves que 'n te de fer!

A més es un amo
tant mal educat,
que ab rabia algun día
fará un atentat.

Puig com que 's mo't fréstech
y té 'l genit fort,
diu que ab un mal tanto
me vol deixar mort.

Sens pensar que quan jo falti,
¡llamps y tróns
¡faltará al mon un artista...
dels més bons!

FRANCISCO LLENAS.

LA TOMASA

UNA COSA ES PREDICAR...

Deu va patir per nosaltres
i per nosaltres, germans meus!

Falderia

per xó plens de devoció
havém de patir per ell.

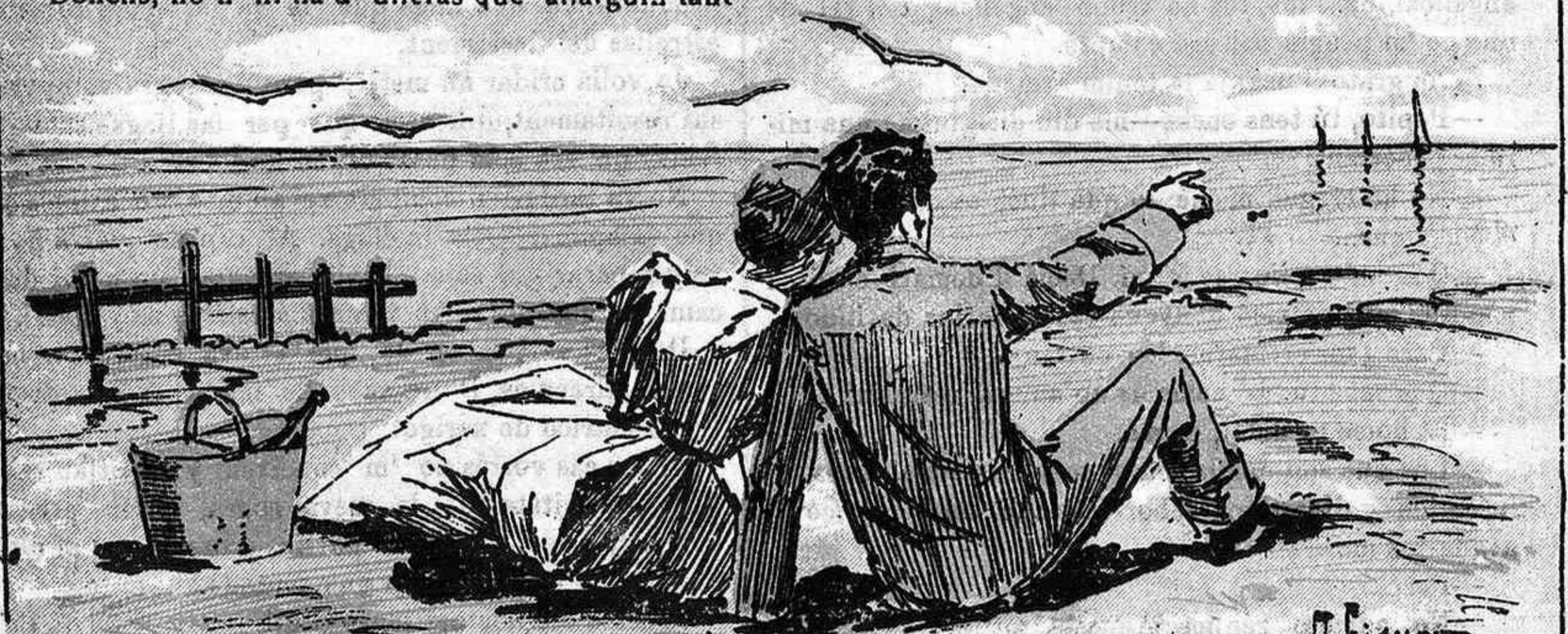
AHIR Y AVUY

—Ja ho crech que vostè m' estima; pero si 'l meu marit nos vey a de braset...
—No diu que 'l t'è a la guerra de Cuba?
—Si, senyor!
—Donchs, no n' hi ha d' ulleras que allarguin tant

—Miri, l'ederico; per allí va desapareixe lo vapor que va portarlo a l' isla... ¡Pobret! ¡Aguántim que 'm vè alguna cosa!

—Mira, Mailde, per aquell indret mateix va desapareixe 'l barco...
—/Breném y no 'm parlis de cosas tristas!

F. Figuer

DOCTORS SENSE TÍTUL

SE digan Rita, Tuyas, Paula, Magí, Libori ó Pere, ne trobaran á cents.

No hi ha vehinat sense dos dotzenas d'ells, ni escaleta en que no 'n figuri un *exemplar*.

Y ¡ay! lector, si alguna vegada no 't trobas bè, no 'ls ho diguis pas, perque aquesta classe de doctors son terribles. Té citaràn mil cassos de curas per ells realitzadas fente perdre un temps preciós; ells mateixos t'arreglaràn 'ls remeys si notan la teva indiferencia, y fins t'obriràn la boca y 't faràn empassar la medicina á la forsa ó t' aixecarán la camisa pera posarte un cataplasma á la boca del cor ó ferte unas fregas als ronyons.

Y si la medicina t' ha trasbalsat tota la persona, si t' ha fet treure las tripas, no 'ls ne diguis una sola paraula si desitjas conservar la seva amistat, perque aquets doctors terribles, com que visitan de franch, se creuhen en lo dret de dirte filibustero ó mal espanyol si posas en dupte la eficacia dels seus remeys.

Quan veig algun mortal que 's queixa de la seva sogra perque tè las unglas afiladas ó perque 'l fá anar al llit sense sopar, penso ¡que n' ets de ditzós!

La meva ademès de reunir aquestas qualitats, y algunas otras que per respecte 'm callo, perteneix al grupo de doctors de vehinat, ab una perseverancia aterradora.

Jo, devant d'ella, encare que 'm reventi de dolor, callo y sufreiro.

Ella 'm mira, m' observa, 'm pregunta; pero jo no deixo atrapar-me.

Lo sufriment me fa tornar groch, pero aguanto; y si repara la palidés del meu semblant, pera fugir de las sevas medicinas, li dich qu' es la emoció, l' alegría de trobar-me rodejat d' una sogra angelical, d' una dona angelical, de... tot, tot ho trobo angelical, *con* tal de que no 'm pengui pel seu compte.

Si 'm grato 'l nas, ja la tenim armada.

—Pepito, tú tens cuchs—me diu dirigint-me una mirada penetrant.

—No ho cregui, mamá; lo que tinch es un grà en *incubació* que...

—Que m' explicarás á mí. Demá 'l dematí en dejú pendrás mitj petricó d' aygua-ras ab farina de llinosa.

—Pero ¿vol cremarme las entranyas?

—Que sabs tú. L' home es un animal resistent...

—L' home es débil, mamá.

—Los que son débils son aquets animalets, causa de insomnis y digestions laboriosas. Ab mitj petricó d' aygua-ras morirán cremats.

—Pero...

—No admeto réplica. Aquesta nit me posaré de guardia al capsal del teu llit, y si veig que dorms ab los ulls oberts ó que petas de dents, proba evident de que 'ls cuchs exerceixen una influencia desastrosa en

lo teu organisnisme, ó pendras demá lo que t' hi dit ó n' hi haurá una de Sant Quintí.—

Aquella nit no dormo, pero la passo ab los ulls tancats, perque si per desgracia se m' obrian durant alguna *pesadilla*, ja havia begut oli... ó aygua-ras qu' es pitjor.

Algú 'm dirá: "Vostè es un calssassas, vostè deu ría imposarse, vostè"... No, senyors, no, ja 'n tinch de génit, pero soch molt gandul... y la sogra paga 'l gasto.

Si entre nit una petita diarrea—dispensin—m' obliga á aixecarme del llit, l' endemá al dematí, al sortir del meu quarto, ja trobo la sogra qu' está esperant-me.

—Pepito, qué tenías aquesta nit? T' hi sentit dos vegadas...

—Res, mamá; uns insignificants dolors de ventre.

—A veure la llengua. *Malu*, la tens blanca. *Veyam* lo pols. ¡Verge Santíssima! ¡Sembla un caball desbocat.

—Son los nervis.

—¡Ca, barret! Tú tens lo ventrell brut. Pendrás mitja lliura de sulfamant. Lo sulfamant neteja molt.

—Las rajolas no diré, pero...

—Ves, que receptavan los metjes, durant lo cólera

—Ja ho sè; una gota en un vas d' aygua, es una mida preventiva; pero mitja lliura...

—A grans mals, grans remeys... y no 'm repliquis Si aquesta nit tornas á aixecarte ó pendrás lo sulfamant ó tot lo de dalt anirá á baix.—

Inútil dir qu' aquella nit no m' aixeco ni á tiros.

¡Estich massa escarmentat!

Figúrinse que l' endemá de casat vaig rebre una camallada. Jo ¡pobre de mí ignorant fins ahont arribavan los coneixements terapéutichs de la sogra, vaig entregarme á ella com una mansa ovella.

La sogra me va fer descubrir la cama—mes peluda que la del salvatje qu' ensenyan á la Plassa de Catalunya—y m' hi va posar un cataplasma de sopa de farigola qu' acabava de treure del foch.

¡Desgraciat de mí! Me va deixar la cama pelada, produhint-mhi una llaga que 'm va fer veure totas las estrellas del firmament.

Jo volia cridar un metje; pero la sogra va oposar-shi resoltament, dihent-me que per las llagas sabia un remey qu' era com posar oli en un llum.

No va tardar en compareixe ab un altre cataplasma que va aplicar sobre ia llaga. Al cap de quatre horas vaig reparar que se m' havia arronsat un nervi de la cama, lo qual no se 'm tornarà á estirar may mes.

Després vaig saber de qué estava compost aquest remey miraculós. D' un xavo de mistos d' esca disolts en un petricó de xarigot.

Si per cas vostés no 'm coneixen y desitjan saber mes barbaritats de la meva sogra, vagin preguntant á tots los joves que portin crossas, que al ultim toparán ab mí y tindrem una sentada.

¡Guerra als doctors sense titul!

A. GUASCH TOMBAS.

.....

IMPOSIBLES

Per un difant, anarli l' ànima al cel-obert.

Per un pintor, barrejar lo color sobre una paleta de manobra.

Per un dentista, posar unas dents postissas á la boca del riu Ebro.

Per un cassador, matar una perdiu ab un tiro de sis mulas.

J. IBURPINAC.

Per un pagés, plantá un parell de plantas dels peus.

Per un ferrer, fer unas ferraduras per un caball de pintor.

Per un barber, tallá los cabells ab una máquina de cosir.

Per un inginyer fer lo Port de Salvació.

Per un fuster, fer unas potas pel Banch d' Espanya.

Per una donzella, festejá ab l' hòdels nassos.

E. CLARASSÓ.

Per un carreter, fer la roda de la fortuna.

Tenim lo gust de participar á las Societats de poblacions ahont se celebri **FESTA MAJOR**, que en la

LITOGRAFIA BARCELONESA de

RAMÓN ESTANY

5, Carrer de Sant Ramon, 5,

¡OJO SOLTERAS!

Consells desinteresats

A una...

EA molt temps, que la mania de que sempre serás tia desbarata los teus plans...
Fa molt temps, que neguitejas, y dia y nit te basquejas per no haver de vestir sants.
Lo que tú lograr voldrias, ¡tan desseguit qu' ho tindrias! si 'na volguessis creure á mí...
Un marit prometo darte si tú vols sacrificar-te y los meus consells seguí.
Tú, no veus de tas amigas los estudis y fatigas que pe' ls homes han passat; tú, no veus que no serveixes...

tú ab los homes no finjeixes, y aixó t' ha perjudicat.
Tens de ser sempre manyosa, presentarte molt hermosa, pensar poch, no atendre re no respondre pel que 't diuen, has de riure quan somriuhen, y enganyar si 't sembla bè.
Enganyant la vida 's passa, que ab l' engany, del mon la rassa sempre vol aná endevant, y enganya la bugadera, l' advocat, y marmanyera; y l' honrat comerciant.
Fingí donchs, es lo gran lema, avuy impera aquest tema; si vols viure bè ab tothom

trobarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls mes senzills y económichs, als de gust mes refinat y artístich, propis pera la confecció de **Programas, Invitaciones, Titols de Soci, de Foraster, d' Abonat, &**

Novetat en Carnets de totas classes

avuy dir, demá negarho si alabas res, despreciarho quan te vingui mes á tom.

Tens de fer la gara, gara, y tenir tres pams de cara, tenir barra y forsa pit; si així ho fas ab molts pochos días cumpirás tas fantasias pescant un manso marit.

E. MOLAS.

DESPEDIDA

ADEU; guarda un recort, ma dolsa aymia, per aquell que t' estima ab viu anhel.
Ara per ma dissort la guerra impia vol robar á mon cor l' amor que hi nia y á mos ulls, de ma patria, l' hermós cel.

Recorda m' amargura, prenda meva; no podré aqueixa ausencia resistir, sens' lo calor de la mirada teva sens' de ton bes l' escalf, ¡oh Deu! sens treva allunyat de mas llars tinch de morir.

'M sembla que 'l partir, una feblesa estranya s' apodera de mon cor, no 'm sento pas cobart, mes, ¡ay! me pesa

deixar aquí anegada de tristesa á la dona que 'm guarda son amor.

Lo fat ho vol així. Tú, en la memoria fixahi ma desventura, m' amarch dol: la patria per omplir de llor sa historia me ve á robarho tot, desitja gloria, creu tindré drets en mi y ma vida vol.

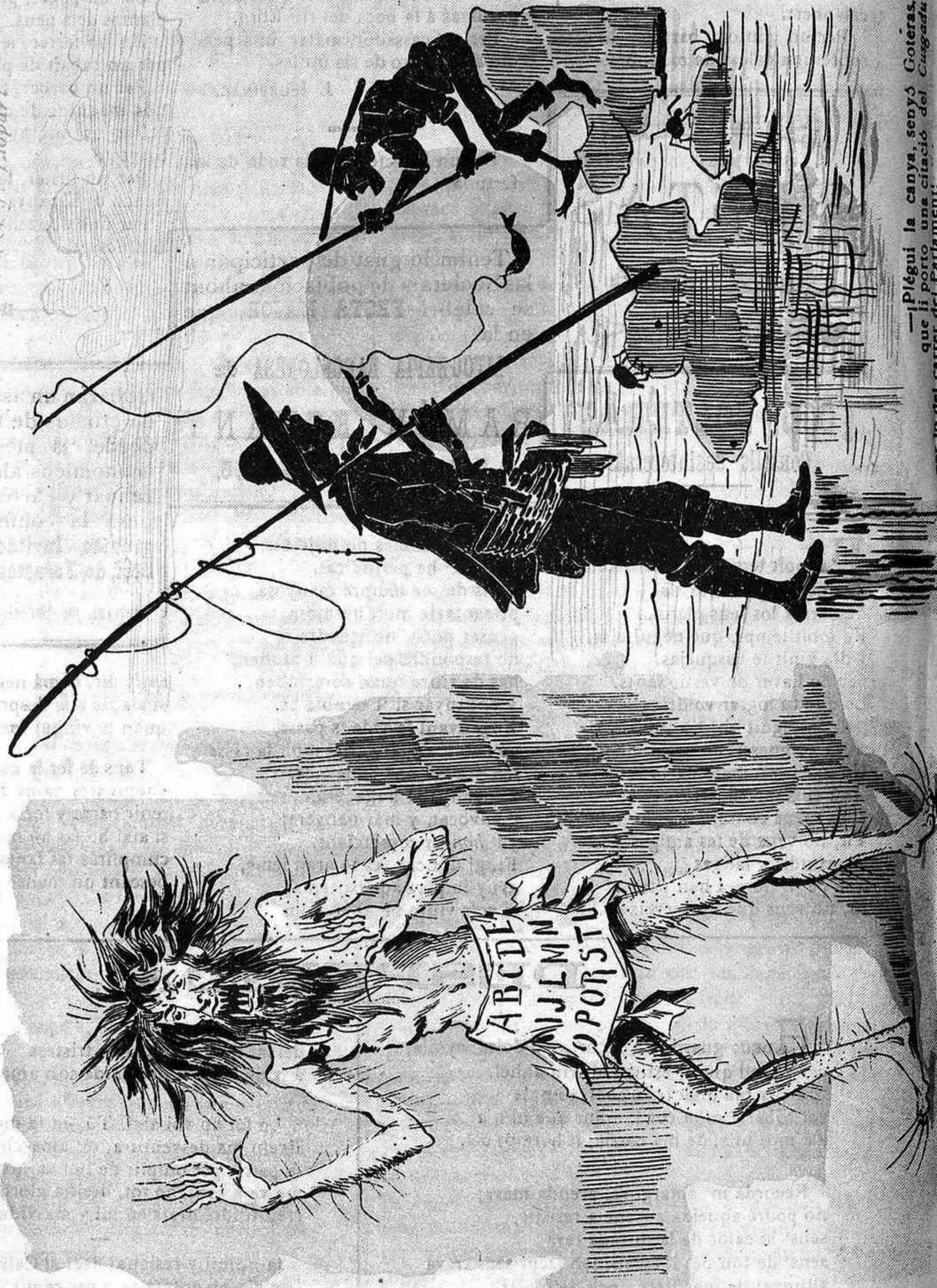
Ja humil y resignat dret al Calvari faig via ab entressa y pas segur. Tindré en lo sacrifici yo al anarhi, guardat, com l' Hostia santa en son sacrari, en mon pit ton recort subiim: ¡t' ho jur'!

F. VILA ESPLUGAS.

LA TOMA SA

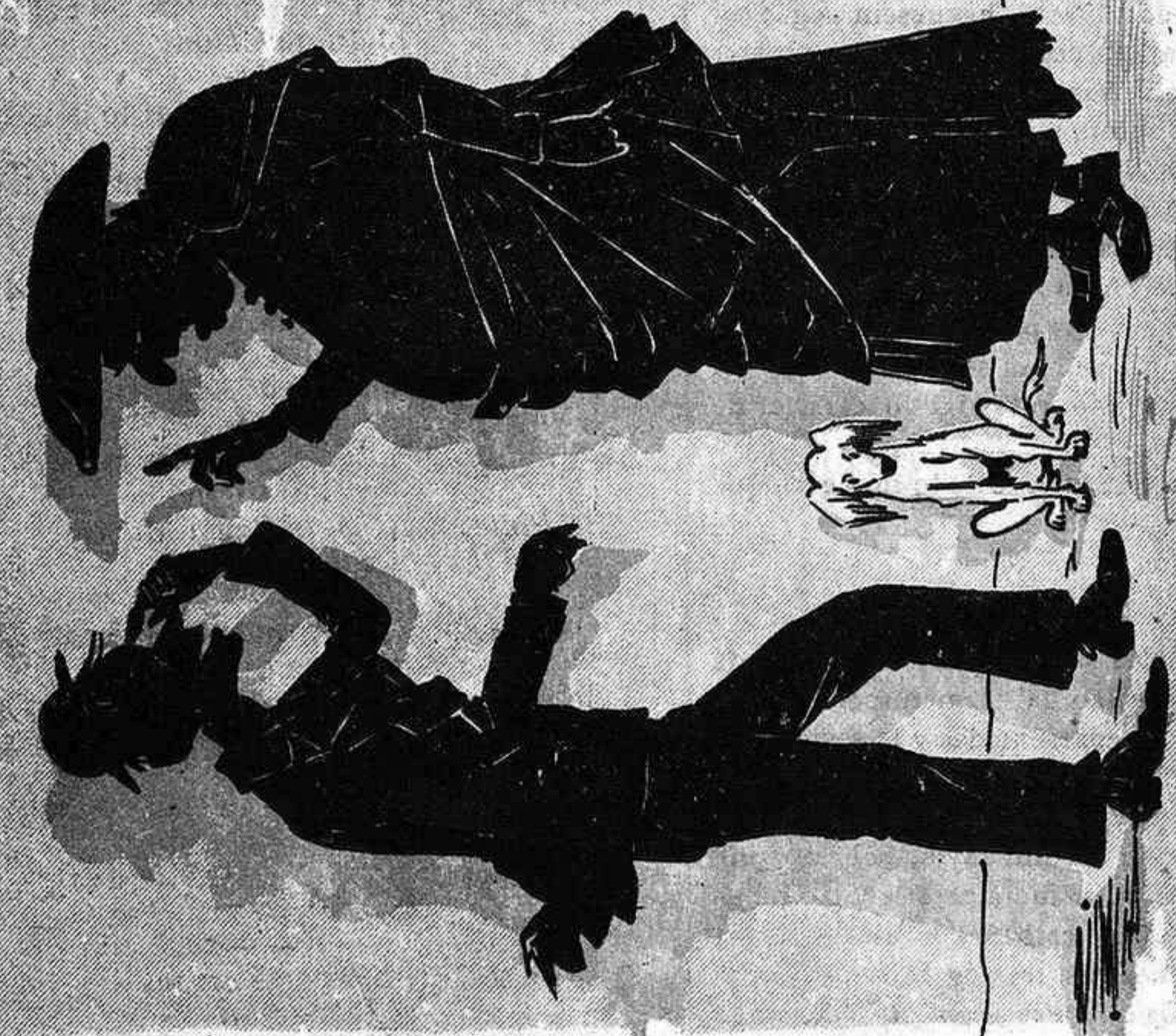
TIPOS Y TOPOS

Per J. J. Jopari

—¡Páaaa! ¡Páaaa! Si busquen salvajes, no calanar al Circo: Aquí 'n tenju un. Lleó Rekruch y Patau, mestre d' estudi; fa trenta mesos que no cobro. Si tinch gana, me veig precisat á menjarme las criaturas desaplicadas y en quan! á roba y calsat... ¡ja veyeu la que 'm concedeix portar i' Estat! ¡retalls del abecedari!

—Pléguí la canya, senyó Góterak, que 'n p'parament...
—¡Malvinatje las declaraciones! ¡avuy que 'm pican el cuchi!

—Dezenganyiz: mozen Cinto t'è 'i cervell plé d' ulliz de poliz.
—¡Cá, home, cá! Ahont se n' hi fan és á las butxacas y això precisament ha posat de mal humor á molts flavios que sempre ¡havian explotat.

—Are. á Cuba, icada día lo mateix! Quant tenui las costellas á punt, vinga la ruixadeta y pósat á corre... ¡Malhehida insurrecció!

NOVETATS

Crispino è la comare y *La mascotta* son las obras representadas en la passada setmana, presentantse en ellas lo resto de la companyia y logrant notable acullida sos intérpretes, principalment en la primera lo baix cómic senyor Carbonetti y en la segona la Sra. Gori Pasquali que feren gala de sa espontanea vis cómica.

Pera avuy está anunciada la opereta *Papá Martin* en que sabém que lo Sr. Carbonetti se hi distingeix de un modo superior en lo protagonista.

Continuan representantse ab lo mateix éxit del primer día, la celebrada ópera *Cavalleria Rusticana* que resulta ser un verdader triunfo de la soprano Paoli Bonazzo, artista que siguié tan agasatjada altres temps y en la mateixa companyia per sa arroganta presencia y hermosa figura y que avuy, conservantlas encare, las ha adicionat ab irreprotxable mérit artístich.

TIVOLI

De joya dins la sarsuela es considerada la obra de Vega y Barbieri *Jugar con fuego* y sens dupte may ab tanta justicia se li podia haver donat tal calificatiu, puig duptém que las bellas musicals que atesora, haguessin pogut ser admiradas com en la present temporada en que los artistas Sra. Montilla y Srs. Alcantara, Visconti, Sigler y Pérez Cabrero en la direcció de la orquesta y coros, s'han acreditat de verdaders mestres y molt dignes de la grandiosa ovació que en tots los cantábils lograren.

Ab execucions com la donada en *Jugar con fuego*, las obras no envelleixen may y lo públich no 's cansa de admirarlas.

Continuan activament los ensajos parcials de la ópera *La Dolores* y ja per los fragments que hem sentit, 'ns atrevim á assegurar casi que son estreno revestirá lo carácter de aconteixement teatral.

La jota ab que acaba lo primer acte, es de lo mes gran que s'ha compost en música.

Ja 'ns sabrán donar la rahó.

CATALUNYA

Ab aplauso sigueren rebudas las companyias cómica de Llorens y coreogràfica de Ansaldo, la primera per las produccions cómicas valencianas representadas y la segona per lo ball fantástich y d' espectáculo *I Thea Zi* que resultá de bonich efecte, magnitud en maquinaria, molt vistós en trajes y molt ben desempenyat per la companyia, sobresurtint hi d' un modo extraordinari la primera parella Staccione-Molasso, que de moment s'ha colocat á la altura de las millors parellas vingudas á nostres teatros, causant verda-der fanatisme certs exercissis que executan no vistos fins avuy en l' art coreogràfich.

Si *I Thea Zi* no tingués altre atracciu que 'l pas á dos que executa la dita parella, ell sol bastaria á causar la admiració y aplauso dels espectadors.

Conseqüent la Empresa en presentar los 5 balls d' espectáculo anunciats en lo cartell d' abono, pera dissapte próxim prepara *Il diavolo nero* altre de 'ls espectacles anunciats.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

Las barallas á la francesa per las atletas Arniotis y Charley, benefici del clown Tonino ab la presentació del rival de Rhama S' Ama (sic) y debut de la hermosa Geraldine, han sigut las atraccions de la passada setmana y com tot son plats forts y dels que entran en lo gust dels espectadors al género de la casa, dit está que lo Sr. Alegría ha trobat la pedra filosofal en la primera decena del mes present, que ha donat mostrás de ser l' Agost (de vritat per dit empresari).

CONCERTS D' EUTERPE

Conforme diguerem, demá dijous festividad de l' Asumpció tindrà lloch lo sisé concert de la temporada ab escullidissim programa, del que 'n formarà part lo rigodon del inmortal Clavé *Una fontada* y l' estreno per la societat coral de la celebrada cantata *Himno al arte lletra* del Sr Benaiges y música del eminent mestre Goula (pare), que siguié tan frenéticamente aplaudida al estrenarse en nostra Plassa de Toros en lo grandió festival que en lo mes passat s' efectuá y que igual entussiasta acullida lográ en los públichs de Bilbao y Sant Sebastia.

Lo escullit del programa y la pericia del mestre Perez Cabrero que tan ben sentat deixá lo pabelló en lo concert passat, fa esperar que se veurá sumament favorecut.

UN CÓMIC RETIRAT

POTPOURRI

Ni such ni bruch

LA Venus, Sagasta, la lluna, la pruna vestida de dol;
lo Dante y Quevedo, la mare que bressa,
lo dit de Colón.

Apolo ab las musas ballant lo bolero
á cá 'l Estevet;
lo sol, las estrellas, la dansa macabra,
la lluna de mel.

Cupido y Neptuno prenent banys d' assiento
en un renta-mans;
lo fill del *Quijote*, los quèntos del avi,
la sogra d' Adán.

La Rambla del Centro, los meus *lliris d' aygua*
lo cul d' un perol;
la Pinta, la Niña, la Santa María,
la font del Ninot.

L' elefant del *Parque*, las fillas d' Elena,
la cresta d' un gall;
lo gran rey Herodes ab deu mil canallas,
tarjetas postals,

Las camas de catre, lo tren cremallera
anant costa amunt;
las rodas d' un cotxe, la riera de 'n Malla,
la Xina y Perú.

La sota de bastos, las plomas d' un oca,
Sant Ramón Nonat;
la gran bofetada, figueras de moro,
la brisa de Maig.

Y molts mes cosas, qu' ara no recordo
perque jo no vull,
son cosas aquestas que no crech que fassin
cap mal á ningú.

UN A. VENDRELLENCH.

EN LO FORT DE LA CALOR

—Las mevas amigas me fan á Suissa. ¡Si sabían que m' estich al peu de la Montanya Peladal!

—¡Jo anármem á fora!... Diguin lo que vulguin, en lloch fá tanta fresca com á Barcelona.

—No riguin. No hi ha res tan saludable com los banys de cubell, presos á casa.

—¡Qué 't preguntava aquell, cosinet?
—Si eram marit y muller.
—¡Qu' en deu ser de ton'ol! ¡Ves si 'ns hauriam fet tantas caricias!

ÍNTIMA

UN any fá que no he vist ton rostre alegre!
 ¡Tot un any sense véuret! .. ¡Quin torment!
 ¡La terra, 'l cel, per mí tot era negre,
 negre com los teus ulls. Felis moment,
 per mí tant desitjat, regna del Segre...
 Mes ¿per qué restas freda é indiferent?
 ¿Ton jurament d' amor ja has olvidat?...
 ¡Has fet bé, per que jo.. torno casat!...

R. ALONSO.

La nena masnouhina

Es la nena masnouhina
 molt senzilleta y amable,
 molt honesta y agradable,
 molt recatada y molt fina.
 Posada en lo seu niuhet,
 com la primera, travalla,
 y posada en lo ball, balla
 á la punta d' un buixet.
 Somriu si un jove li parla,
 no gasta coqueteria,
 en fi... ¡es una ximpleria
 véurela sense adorarla!
 Es modesta en lo vestí,
 molt franca en l' enrahoná,
 de lo qu' es pá ne diu pá
 y de 'l qu' es ví ne diu ví.
 En estrém, es carinyosa...
 si la voleu fé enfadá
 á son costat heu d' anà
 dihentli qu' es molt hermosa.
 S' enrogeix tot desseguida
 al sentirho, y no hi vol volta,
 tan sols vos diu:—¡Poca solta!—
 ¡com si diguessiu mentida!

Ab lo dit crech que n' hi ha prou.
 Si algun jove 's vol casar
 y ser felis, sens duptar
 que vingui á ferho al Masnou.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

Espurnas

(PLAGI)

Era un ros que 'n la batalla
 ostentava un bon soldat,
 y entre mitj de mils de balas
 sempre va surtí triunfant.

Ara un net de 'l soldat juga
 ab lo mateix ros al cap
 y l' escup y 'l desprecia
 per lo vell que s' ha fet ja.

¡Quantas glorias catalanas
 aixís las veyem finar!

SALVADOR BONAVÍA.

Sembla que 'l general Fuentes,
 que va cometre *la bojeria* d' inflar
 las galdas al embaixador moro, será
 tancat en lo manicomi de Sant Boy.
 Li vindrá bé per menjar préssechs.
 A Sant Boy n' hi ha de molt
 bons... y sobre tot no son tan indi-
 gestos com las *castanyas* de cert género.

Se diu que l' almirant brasilenyo Mello ha ofert los seus
 serveys als insurrectes.

Ara no mes falta que 'ls insurgents tinguin barcos.
 Y que no perdin la *carta de navegar*, si ja no la tenen
 perduda.

La *cèlebre* D.ª Rita ja es fora de la presò.
 Y 's diu que debutará en lo Princep Alfonso de Madrit ab
El Lucero del Alba.

Y 's assegura que hi ha molts empresaris que se la dis-
 putan.

Y 's afirma que molts madrilenyos que no van al teatro
 quan hi ha un Novelli ó un altra eminencia per l' estil,
 s' empenyarán hasta 'ls matalassos per anar á sentir 'ls
arranques de D.ª Rita.

Ja ho creyém ja; de cafres se 'n troban per tot arreu.

Refereixen los periódichs que Maceo en un banquete ce-
 lebrat en Santiago de Cuba l' any 1890, resumint los brin-
 dis va dir:

«La autonomía no me satisface; me opongo á la anexión
 con los Estados Unidos. Yo estoy en favor y brindo por la
 república cubana *bajo la presidencia de D. Antonio Maceo*.
 Ya lo sabeis; el que lo quiera que lo tome y el que no que
 lo deje.»

A n' al tal Maceo li venen de perilla aquells versos del
 sagristá de *La Marsellesa*:

«El libre pensamiento
 proclamo en alta voz
 y muera el que no piense
 tal como pienso yo.»

Casi fora tan bon republicá com molts qu' en corren per
 aquí.

La premsa francesa que en sa majoria semblava donar
 la rahó als insurrectes, en pocas horas ha cambiat d' opinió
 y ara 'ns la dona á nosaltres.

¿No s' han empleat pas los fondos destinats á gastos se-
 crets pera conseguirho, atenent las indicacions de *El Globo*?

Nosaltres estem convensuts de que no s' ha hagut de re-
 corre á medis tan baixos; pero es alló: es tan estrany que 't
 donguia la rahó encare que la tinguis.]

Ves lo que va passar ab la qüestió del marqués de
 Ayerbe.

¡Quants periódichs que en un principi l' atacavan, des-
 près se van posar al seu costat!

¡Y no devian pas cobrar!

Mossen Jacinto Verdaguer s' ha queixat de las pésimas traduccions que dels seus articles publican los diaris de Madrit.

Potser no l' entenen prou be... ó no 'l volen entendre. En cambi nosaltres l' entenem perfectament.
¡Animo!

Noticia de San Sebastián:

«L' espasa Mazzantini va donar deu duros al soldats d' artilleria destinats á Cuba, dihentlos: «Si á n' als insurrectes se 'ls pogués matar com á toros, m' en aniria ab vosaltres». Probi d' anarne á descabellar algun, don Lluís. Nos sembla que no li faria gayre favor.

En Jerez de la Frontera un sargento va abofetejar á un reservista.

Lo públich va protestar indignat y va haverhi la corresponent alarma.

Lo que havia de mirar lo públich era si aqueix sargento era un filibustero disfressat.
¡Salvatje!

L' ajuntament de Gracia ha acordat repartir 1,111 bonos als pobres, durant los dias de la festa major.

Ab tal motiu un periódich ha recomanat á la comissió de Governació del esmentat ajuntament, que no intervingui en la repartició 'l Sr. Olivetas, que 's considera 'l pobre mes pobre.

Nosaltres no 'ns ho deixariam dir aixó si no 'ns trobavan la senyal.

Sr. Olivetas: Probi que vosté no n' es de pobre. ¡Ja sab ab qué 's coneixen?

Uns dels dos diplomas d' accésits concedits en lo Certamen literari de Manlleu ab motiu del premi ofert per la societat coral «La Estrella», pertocá á la poesia catalana humorística *La méva estrella*, lema ¡Ab qual de la qual n' hem seutit fer molts elogis.

Felicitém de tot cor al autor, lo cronista de LA TOMASA, nostre estimat company de redacció D. Joseph Barbany (Pepet del Carril).

Al suscriptor que 'ns ha preguntat per carta si está posada en música la bonica poesia original de J. Verdú *La Sardana*, que comensárem á publicar en lo folletí de nostre número anterior, tením lo gust de manifestarli que va posarla en solfas lo reputat mestre Sr. Bartomeus, sent cantada per primera vegada á bordo del Assilo Naval per la societat coral Barcino, y logrant molts aplausos, lo demati del 26 de Decembre de 1883, ab motiu de la tómbola organizada á favor de dit assilo per la Junta de Senyoras, de la que era presidenta la Sra. Marquesa de Peñaplata.

Quantas vegadas s' ha repetit la esmentada composició musical ha alcanzat iguals honors.

Felicitém de cor á nostre amich lo Sr Lluís, director de *La Tramontana*, per haverli tocat per fi lo torn en l' indult otorgat á la premsa espanyola en Real Decret del mes passat, quin indult no li siguié sin embargo notificat hasta la passada setmana, quan altres periodistas que 's trobavan en lo seu cas, feya ja tres setmanas que disfrutavan de tal gracia.

Are que gosa de la llibertat deguda, desitjariam vivament en lo successiu no sufrís cap mes enopegada pera poder contar ab l' amiatat de tan valent company.

Lo dissapte passat foren detinguts y posats á disposició

del jutje instructor de guardia, lo director del setmanari *El Fénix* y lo redactor del mateix, Sr. Cortada.

Segons noticias los esmentats senyors se proposavan per medi d' uns articles que, ab lo titol de *Toñico Gressols* (a) Manso publicavan en son periódich, arrancar algun ral del jefe de la ronda, Sr. Tressols, qui considerava dits articles per ell injuriosos.

Mentida sembla que existeixi qui puga convertir lo periódich en objecte d' asquerós mercantilisme.

Y no volem senyalar á ningú, perque potser tirariam massa dret.

N' hi ha, com 'ls que 'ns ocupan, que van á buscar lo momio, y altres que 'l reben sentats en pago del seu silenci ó del seus enganyadors cops d' incenser.

¡Se necessita una bona neteja!

En Méxich una tal Isabel Hernández ha mort en desafio á la seva rival Rosa Guzmán.

¡Y d' aixó en diuhen sexo débil?

¡Lo mateix que madame Arniotis y Rosa Charley, que s' han desafiats últimament en lo Circo Equèstre!

No hi ha camálich capás de resistirlas.

Pero al menos aquestas s' han barallat de broma.

Lo moralista Huch Le Roux ha pres peu del atentat d' Aniches, de que donavam compte en nostre últim número, pera dirigirse en lletres de motllo al pare del agressor el enginyer Vuillemin, dihentli: «Si ton fill ha assassinat, es perque tu has freqüentat la taberna y has fet educar á ton fill en una escola sense Deu».

Aquets son los consols que tenen certa gent pe 'ls pobres á qui 'ls afligeix una desgracia.

Un periódich ha dit ab moltíssima rahó que al dirigirse Mr. Le Roux al vell Decaux, no 's devia recordar de la bea-aa que va assassinar al sacerdot de Broglie, ni del reverents assessins Brumeau, y Boudes, ni de molts altres educats en las escolas católicas, apostólicas y romanas.

¡L' hábit no fa 'l monjo!

Lo Sr. Moret ha dit que 'ls astilleros del Ferrol reuneixen excel·lents condicions pera construirhi los millors barcos de guerra.

Se diu que 'l Sr. Moret en las próximas eleccions pensa presentarse pe 'l Ferrol, ja que no es facil que representi lo districte de Saragossa.

Vamos, ja compreném la ensabonada.

¡Qu' en son de pillos 'ls gats!

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dilluns á la nit.)

Janet dels Alls: Anirá «Epigramátich».—Escamillo: Las missivas generalment no interessan al públich —Gorrella poétich: Insertaré un algú pensament.—Riera Sastre: Aprófitaré alguna cosa.—Joan Rocabert: De vosté, 'l logrogrifo.—Niño del Ojo Azul: Hem d' estudiarho. Lo geroglifich no es exacte.—Noy Gori: Ha fet tart.—Francesch Comas: No m' agrada —Sanch de Cargol: Anirá la poesia.—Pepet Adaball: De vosté, la conversa.—E. Torrent Costa: Admés.—Pica Poch: Publicaré un geroglifich.—P. J.: De vosté, dos trenca-closcas.—Joseph Pujadas Truch: «La nena mas-nouhina» va en aquet número. Lo demés anirá sortint. Lo del seu amich no m' agrada.

Lo que no 's menciona no serveix.

—LITOGRAFIA BARCELONESA—
de Ramón Estany
5, Sant Ramon, 5 - BARCELONA

UN RESERVISTA

—¿Como he de ir yo á Cuba, si una cubeta me tiene ya medio difunto! ¡Y como pesa la condená!

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Aliment es ma primera
ma segona n' es vocal
condiment invers-tercera
y un objecte 's ma total
que fa servir la cuynera.

M. EMULAP.

TRENCA-CAPS

Miquel Albi Fó

Tiana

Ab aquesta direcció combinar 'l titol
d' una comedia catalana.

JOSEPH GORINA ROCA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8.—Poble catalá.

- 6 2 7 6 2 5 4.— « «
- 1 2 5 2 5 6.— « «
- 6 2 5 5 4.— « «
- 6 2 3 4.— « «
- 5 2 3.— « «
- 5 4 3 5.— « «
- 4 7 1 2 5.— « «
- 1 2 1 8 7 4.— « «
- 8 5 6 4 7 4 5.— « «
- 4 1 7 8 7 4.— « «
- 1 4 6 8 6.— « «
- 6 2 7 4.— « «
- 1 2 6.— « «
- 6 2 5 6.— « «
- 4 7 3 8 5.— « «
- 6 4 7 7 8 5.— « «
- 1 2 7 7 4 5 4.— « «
- 4 7 6 8 5 4.— « «
- 5 8 7 2 5.— « «
- 2 5 5 2.— « «
- 4 7 5.— « «
- 5 2 7 4.— « «
- 4 7 6 8 5.— « «
- 5 8 3 4 3 6.— « «

1 4 7 1 4 7 4.— « «
6 4 7 7 4 5 5 4.— « «

F. ABER Y COLL.

GEROGLIFICH

X
TTTT
TTTTTT
LA

CASA

A. CORRÉS.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NUMERO 362

- Xarada.—Ca—sa—ment.
- Anágrama.—Porta.—Patró.—Tropa.
- Conversa.—Mariano—Tifus
- Ters de silabas.—Tur—ba—no
Ba—que—ta
No—ta—rs.
- Logogrifo numérich.—Narcs.